

BÖLÜM 8

ÖZOFAGUSUN DİVERTİKÜLER HASTALIKLARI VE KLİNİK YAKLAŞIM

Yavuz Selim ANGIN¹

ÖZET

Özofagus divertikülü yutma güçlüğü, regurjitasyon ve göğüs ağrısı gibi semptomlara neden olabilen nadir görülen bir hastalıktır. Buldukları yere göre üç tipe ayrılırlar: Zenker divertikülü(proksimal özofagus), epifrenik divertikül(distal özofagus) ve midözofageal veya parabronşial divertiküller. İlk iki divertikül pulsiyon divertikülüdür ve semptomatik vakalar girişimsel tedavi gerektirir. Bununla birlikte, proksimal yerleşimli divertiküllerin cerrahi tedavisinde özofageal anatomi nedeniyle bazı zorluklar vardır. Durumun kendisi malign olmadığından, semptomların hafifletilmesine odaklanan minimal invaziv endoskopik yaklaşımlar geliştirilmiştir.

GİRİŞ

Özofagus divertikülü özofageal mukozanın dışarı doğru cepleşmesidir. Özofagusun nispeten nadir görülen bir hastalığıdır (1). Hastalar genellikle asemptomatiktir. Semptomatik hastalarda ise en sık disfaji ve regürjitasyon görülür.

Özofagus divertikülleri gerçek divertiküller ve yalancı divertiküller (psödodivertiküller) olarak iki grupta incelenir. Gerçek divertikül, özofagus duvarının tüm

¹ Opr. Dr., İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji Cerrahisi BD., dryavuz05@gmail.com

Semptomatik divertiküllerin kesin tedavisi cerrahidir. Açık veya transoral yöntemler ile yapılabilir (10). Kısa boyun, hiyomental mesafenin kısalığı ve/veya yüksek vücut kitle indeksi minimal invaziv yöntemi zorlaştıran faktörlerdir. 2 cm' den kısa olan divertiküller genellikle endoskopik yöntemlerle tedavi edilir (11).

Transoral (endoskopik) yaklaşımlar, açık cerrahiye göre daha az invazivdir. Daha kısa operasyon süresi, daha erken iyileşme, oral alımın daha hızlı yeniden başlatılması, daha düşük komplikasyon oranı ve nüks durumunda kolay erişimi sağlar. Bununla birlikte, endoskopik yaklaşımlarda daha yüksek nüks oranları olduğu bildirilmiştir (11).

Cerrahi için uygun olmayan adaylar için fleksibl endoskopik yaklaşım tercih edilen prosedürdür (12). Fleksibl endoskopik yaklaşımın temel avantajı, hem açık cerrahi hem de rijit endoskopik yaklaşımlar için gerekli olan, genel anesteziye gerek kalmadan uygulanabilmesidir.

Komplikasyonlar

Özofagus divertikül komplikasyonları nadirdir ancak bu hastalarda özofagus obstrüksiyonu, perforasyon ve skuamöz hücreli karsinom görülme sıklığı artmıştır (10).

Ameliyat sonrası komplikasyonlar arasında kanama, hematoma, enfeksiyon, fistül, mediastinit, özofagus perforasyonu, özofagus darlığı, rekurren laringeal sinir hasarı ve pnömomediastinum bulunur (10).

KAYNAKLAR

1. D'ugo, D., et al. "Esophageal diverticula." *European journal of cardio-thoracic surgery* 6.6 (1992): 330-334.
2. Achkar, Edgar. "Esophageal diverticula." *Gastroenterology & Hepatology* 4.10 (2008): 691.
3. Nascimento, Fernando Antonio Pinto do, Eponina M. Oliveira Lemme, and Milton MB Costa. "Esophageal diverticula: pathogenesis, clinical aspects, and natural history." *Dysphagia* 21.3 (2006): 198-205.
4. Law, Ryan, David A. Katzka, and Todd H. Baron. "Zenker's diverticulum." *Clinical Gastroenterology and Hepatology* 12.11 (2014): 1773-1782.
5. Yam, Julie, Dustin Baldwin, and Sarah A. Ahmad. "Esophageal Diverticula." (2018).
6. Hazebroek, Eric J., and Erwin van der Harst. "Mid-esophageal diverticulum." *Journal of the American College of Surgeons* 207.2 (2008): 293.
7. Yuan, Yong, et al. "Surgical treatment of Zenker's diverticulum." *Digestive Surgery* 30.3 (2013): 207-218.
8. Aziz, Qasim, et al. "Esophageal disorders." *Gastroenterology* 150.6 (2016): 1368-1379.
9. Herbella, Fernando AM, and Marco G. Patti. "Modern pathophysiology and treatment of esophageal diverticula." *Langenbeck's archives of surgery* 397.1 (2012): 29-35.

10. Onwugbufor, Michael T., et al. "Surgical management of esophageal diverticulum: a review of the Nationwide Inpatient Sample database." *Journal of Surgical Research* 184.1 (2013): 120-125.
11. Kamal, Faisal, et al. "Peroral endoscopic myotomy is a safe and feasible option in management of esophageal diverticula: systematic review and meta-analysis." *Digestive diseases and sciences* 66.10 (2021): 3242-3249.
12. Al Ghamdi, Sarah S., et al. "Zenker's peroral endoscopic myotomy, or flexible or rigid septotomy for Zenker's diverticulum: a multicenter retrospective comparison." *Endoscopy* 54.04 (2022): 345-351.